

โครงการทุนปริญญาตรีเพื่อพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer)

โดย สวก. ร่วมกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. หลักการและเหตุผล

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สวก. มีหนึ่งในพันธกิจหลักที่สำคัญ คือ การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับกลไกการขับเคลื่อนประเทศไทยจากการเกษตรแบบเดิมไปสู่ยุคการเกษตรที่ขับเคลื่อนด้านนวัตกรรม ตามยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนการศึกษาแห่งชาติ (2560-2579) ที่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เนื่องจากการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนา โดยสภาพปัญหาของภาคเกษตร ในปัจจุบันพบว่าอายุเฉลี่ยของเกษตรกรที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ภาคการเกษตรไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเทคโนโลยีด้านการเกษตร ดังนั้น สวก. ซึ่งเป็นผู้นำด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการเกษตรให้มีทักษะในด้านการวิจัย มุ่งหวังการขับเคลื่อนการพัฒนากำลังคนภาคการเกษตรให้มีทักษะขั้นสูง พร้อมทั้งสามารถนำความรู้และทักษะมาใช้ในการแก้ปัญหาในพื้นที่ ด้วยการเสริมทักษะใหม่ Upskilling และการพัฒนาทักษะที่มีอยู่ Reskilling ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญสำหรับการพัฒนากำลังคนและพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศไทย รวมถึงขยายเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาบุคลากรด้านการเกษตรไปยังสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อกระจายความรู้ไปสู่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรมเพื่อพัฒนาให้เป็นเกษตรกรในยุคใหม่ที่พร้อมรับกับสถานการณ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สวก. จึงได้จัดทำโครงการทุนปริญญาตรีเพื่อพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อตอบสนองการพัฒนา กำลังคนและพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศไทย ซึ่งจะสนับสนุนทุนศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในหลักสูตรตามมาตรฐานการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีองค์ความรู้ในศาสตร์ใหม่ อาทิเช่น การตลาดสำหรับเกษตรกรยุคใหม่ ธุรกิจการเกษตร ที่จำเป็นต่อโลกอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการผลิตบุคลากรด้านการเกษตรให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพในการเป็นนักวิจัยด้านการเกษตรระดับชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้ช่วยนักวิจัยในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เกษตรกรผู้ประกอบการต้นแบบที่สามารถสร้างรายได้ในภาคการเกษตร ตลอดจนสามารถทำงานวิจัยเชิงธุรกิจภาคการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ สวก. ได้รับความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิตทางด้านเกษตร เป็นผู้จัดทำหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตามที่ สวก. ตั้งเป้าหมายที่จะสร้างโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ลงสู่พื้นที่ชุมชนและประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถนำองค์ความรู้มาใช้ในการดำเนินชีวิต และประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้เท่าทันกับสภาวะการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลง

2.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานวิจัยเชิงธุรกิจภาคการเกษตร โดยผู้เรียนมีโอกาสเป็นผู้ประกอบการเกษตร

- 2.3 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนที่มีประสบการณ์มาเสริมความรู้ทางวิชาการ
- 2.4 เพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่เกษตรกรทั่วทุกภูมิภาค

3. ประเภทโครงการ

ด้านการส่งเสริมการศึกษา

4. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่าขึ้นไป และไม่จำกัดอายุ

5. ประเภททุน

ทุนการศึกษา เรียนเต็มเวลา หลักสูตรศึกษาต่อระดับปริญญาตรี 2 ปี ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร

6. ชื่อปริญญา

ชื่อหลักสูตร : เกษตรศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาการจัดการการเกษตร

Bachelor of Agriculture Program in Agricultural Management

ชื่อเต็มปริญญาบัตร : เกษตรศาสตรบัณฑิต (การจัดการการเกษตร)

Bachelor of Agriculture (Agricultural Management)

ชื่อย่อปริญญาบัตร : กษ.บ. (การจัดการการเกษตร) B.Ag. (Agricultural Management)

วิชาเอก : การจัดการการผลิตพืช

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

ดำเนินการต่อเนื่อง 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565)

8. จำนวนทุนและงบประมาณโครงการ

จำนวน 30 ทุนต่อปี รวมจำนวน 90 ทุน

ทุนละ 100,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 9,000,000 บาท

9. พื้นที่ดำเนินการ

สถานที่จัดการเรียนการสอน ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และการเรียนการสอนแบบออนไลน์

10. ระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษา โดยแบ่งเป็น ภาคต้น ภาคปลาย และภาคพิเศษ รวมระยะเวลาศึกษา 2 ปี

11. รายละเอียดของโครงการ

หัวข้อเพื่อพิจารณา	รายละเอียด
1. วัตถุประสงค์โครงการ	เพื่อผลิตเกษตรกรรุ่นใหม่ในระดับปริญญาตรีที่สามารถนำองค์ความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และดำเนินชีวิต รวมถึงสามารถทำงานวิจัยเชิงธุรกิจภาคการเกษตร ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสเป็นผู้ประกอบการเกษตรได้
2. ประเภทโครงการ	ด้านการส่งเสริมการศึกษา โดยให้การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อเนื่อง 2 ปี โดยมีรูปแบบการเรียนผ่านสื่อออนไลน์
3. วุฒิการศึกษาที่ได้รับ	ปริญญาเกษตรศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการการเกษตร
4. จุดเด่นของหลักสูตร	มีความเหมาะสมกับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์ ในการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาผสมผสานกับองค์ความรู้ทางวิชาการที่จะได้รับ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดแนวคิดใหม่ในการทำเกษตรกรรมและการเป็นผู้ประกอบการ
5. ผู้จัดทำหลักสูตร	สวก. และ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
6. กรอบการให้ทุน	จำนวน 30 ทุนต่อปี (100,000 บาทต่อทุน)
7. ระยะเวลาดำเนินโครงการ	ดำเนินการต่อเนื่อง 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565)
8. เป้าหมายของโครงการ	สามารถเป็นเกษตรกรหรือผู้ประกอบการเกษตรที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานวิจัยเชิงธุรกิจภาคการเกษตร ตลอดจนการบริหารจัดการการผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่ โดยนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้กับชุมชน และพัฒนาภาคการเกษตรโดยใช้หลักการวิจัยอย่างเป็นระบบในการดำเนินงาน
9. หลักเกณฑ์การคัดเลือก	1. เป็น Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer ที่มีการขึ้นทะเบียนไว้แล้วกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2. สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ขึ้นไป ไม่จำกัดสาขา 3. ไม่จำกัดอายุ 4. มีความสนใจ มุ่งมั่น และตั้งใจในการเป็นเกษตรกร หรือนักวิจัยชุมชน หรือเกษตรกรผู้ประกอบการ 5. มีการทำเกษตรกรรม และอาชีพที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง 6. สามารถเข้าศึกษาได้ตลอดระยะเวลาของหลักสูตรตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด 7. ผ่านการสอบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความเหมาะสมในการรับทุน โดยได้คะแนนสอบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
10. รายละเอียดทุน	1. ค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมต่างๆ ตามที่มหาวิทยาลัยเรียกเก็บ (ตามที่จ่ายจริง) เป็นเงินจำนวน 44,440 บาท 2. ค่าใช้จ่ายประจำเดือน (เหมาจ่ายทุก 6 เดือน) เป็นเงินจำนวน 22,560 บาท 3. ติดตามนักเรียนทุน สวก. เป็นเงินจำนวน 33,000 บาท

หัวข้อเพื่อพิจารณา	รายละเอียด
11. เงื่อนไขการขอใช้ทุน	ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมหรือที่เกี่ยวข้องเป็นระยะเวลา 2 เท่าของระยะเวลาที่รับทุนการศึกษา และต้องไม่น้อยกว่า 5 ปี
12. องค์กรประกอบคณะทำงานคัดเลือกผู้รับทุน	1. สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) 2. ผู้แทนมหาวิทยาลัยมหาวชิราลงาม 3. ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
13. อำนาจในการอนุมัติการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	ในการดำเนินโครงการ ตั้งแต่การอนุมัติผู้ได้รับทุน การรายงานความก้าวหน้าการศึกษา และการติดตามประเมินผล ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยการเกษตร เป็นผู้พิจารณา

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้สามารถเป็นเกษตรกรหรือผู้ประกอบการเกษตรที่มีความรู้ความสามารถในการทำงานวิจัยเชิงธุรกิจภาคการเกษตร ตลอดจนการบริหารจัดการการผลิตทางการเกษตร ตลอดจนห่วงโซ่ โดยนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ให้กับชุมชน และพัฒนาภาคการเกษตรโดยใช้หลักการวิจัยอย่างเป็นระบบในการดำเนินงาน

13. โครงสร้างหลักสูตร

13.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 3 ชุดวิชา (18 หน่วยกิต)

10121	อารยธรรมมนุษย์	6 หน่วยกิต
10141	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต	6 หน่วยกิต
10151	ไทยศึกษา	6 หน่วยกิต

10.2 หมวดวิชาเฉพาะ 13 ชุดวิชา (78 หน่วยกิต)

90201	การจัดการฟาร์ม	6 หน่วยกิต
90406	ดิน น้ำ ปุ๋ย	6 หน่วยกิต
93256	การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช*	6 หน่วยกิต
93257	ศัตรูพืชเบื้องต้น	6 หน่วยกิต
93335	วิทยาศาสตร์เพื่อการผลิตพืช	6 หน่วยกิต
93337	การปรับปรุงพันธุ์พืชและการขยายพันธุ์พืช	6 หน่วยกิต
93352	หลักการจัดการการผลิตพืช	6 หน่วยกิต
93353	การจัดการผลผลิตพืช	6 หน่วยกิต
93442	ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช	6 หน่วยกิต
93454	สารสนเทศเพื่อการจัดการการผลิตพืช	6 หน่วยกิต
93455	การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช*	6 หน่วยกิต
93457	การจัดการการผลิตพืชไร่อุตสาหกรรม	6 หน่วยกิต
93468	การจัดการการผลิตผักเชิงธุรกิจ	6 หน่วยกิต

10.3 หมวดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา (6 หน่วยกิต)

ให้เลือกจากชุดวิชาหรือรายวิชาต่างๆ ที่เปิดสอนตามโครงการสัมฤทธิ์บัตร หรือในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีในภาคผนวก

แนวทางการจัดโปรแกรมการศึกษา

ปีที่	ภาคการศึกษา	ชุดวิชา	วันสอบ
1	ต้น	93335 วิทยาศาสตร์เพื่อการผลิตพืช	เสาร์ 30 ม.ค. 64 (9.00-12.00 น.)
		93256 การฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการผลิตพืช*	อาทิตย์ 31 ม.ค. 64 (13.30-16.30 น.)
		93352 หลักการจัดการการผลิตพืช	อาทิตย์ 31 ม.ค. 64 (9.00-12.00 น.)
	สัมฤทธิ์บัตร	90406 ดิน น้ำ ปุ๋ย	เสาร์ 30 ม.ค. 64 (13.30-16.30 น.)
	ปลาย	90201 การจัดการฟาร์ม	เสาร์ 17 ก.ค. 64 (9.00-12.00 น.)
		93257 ศัตรูพืชเบื้องต้น	เสาร์ 17 ก.ค. 64 (13.30-16.30 น.)
93337 การปรับปรุงพันธุ์พืชและการขยายพันธุ์พืช		อาทิตย์ 18 ก.ค. 64 (9.00-12.00 น.)	
สัมฤทธิ์บัตร	10151 ไทยศึกษา	อาทิตย์ 18 ก.ค. 64 (13.30-16.30 น.)	
ภาคพิเศษ	10141 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเพื่อชีวิต	เสาร์ 17 ก.ค. 64 (13.30-16.30 น.)	
2	ต้น	93454 สารสนเทศเพื่อการจัดการการผลิตพืช	เสาร์ 30 ม.ค. 65 (9.00-12.00 น.)
		93457 การจัดการการผลิตพืชไร่อุตสาหกรรม ชุดวิชาเลือกเสรี 1 ชุดวิชา	เสาร์ 30 ม.ค. 65 (13.30-16.30 น.) **ชุดวิชาเลือกเสรีต้องเลือกชุดวิชาที่มีการสอบในวันที่ 31 ม.ค. 65 (13.30-16.30 น.)
	สัมฤทธิ์บัตร	10121 อารยธรรมมนุษย์	อาทิตย์ 31 ม.ค. 65 (9.00-12.00 น.)
	ปลาย	93353 การจัดการผลผลิตพืช	เสาร์ 17 ก.ค. 65 (13.30-16.30 น.)
		93455 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตพืช*	อาทิตย์ 18 ก.ค. 65 (9.00-12.00 น.)
		93442 ประสบการณ์วิชาชีพการจัดการการผลิตพืช	อาทิตย์ 18 ก.ค. 65 (13.30-16.30 น.)
สัมฤทธิ์บัตร	93468 การจัดการการผลิตผักเชิงธุรกิจ	เสาร์ 31 ก.ค. 65 (9.00-12.00 น.)	